Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Øreskrifter for Folket.

Kartoflen. — Draaben. — Hammeren og Knibtangen. — Drengen med Blomsterne. — Et Familiestykke. — Drengen der solgte Træskeer. — Egen og Hybenranken. — Irisken og Skaden,
af P. Hansen Sønderkøge.

Med 4 Billeder.

Kjøbenhavn.
A. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1882.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, indeholdende Fortællinger, Digte og oplysende Skildringer af Natur og Folkeliv.

Nr. 1. **12 Fortællinger af Folkets Almanak**, med 30 Bill. 40 Ø.

— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel. M. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.

— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse**. — **Et Væddeløb**. — **Nisserne i Bjergby Bakke** af Em. Henningsen. M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset**, fortalt af ham selv. M. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.

— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom**. Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.

— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter**. — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.

— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed, fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.

— 10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.

— 12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret**. Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 13. **Geoachino**. Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Hans**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut**. Med 16 Billeder. 10 Øre.

Peter Hansen Sønderkøge fødtes i Nærheden af Kjøge den 25de Februar 1844. Efter sin Konfirmation kom han i Snedkerlære, endskjønt den opvakte Dreng havde mere Lyst til Bogen. At denne Lyst ikke kunde blive tilfredsstillet, vidste han, da hans Fader var uden Midler; han maatte derfor tage fat paa Høvlen. Dog følte han, at Gud havde givet ham en Evne, som han ikke kunde lade ubenyttet, og medens hans Hænder arbejdede, formede Tankerne sig til Digte, da Poesien især var ham kjær, og han gjennem den bedst kunde udtrykke sine Følelser.

Han opnaaede endelig ved en formuende Mands Hjælp at komme paa Blaagaards Seminarium, hvor han var i 2 Aar; men da den Hjælp, der blev ham ydet, ikke var tilstrækkelig til

hans Underhold, og hans strænge Pligtfølelse ikke tillod ham at gjøre Gjæld, som han ikke saa sig i Stand til at betale, forlod han Seminariet og modtog et Tilbud om Overtagelsen af en Friskole paa Frederiksværk.

Der virkede han som Lærer og kunde da hengive sig til sin kjæreste Beskjæftigelse, at digte og at læse; og hvad han havde manglet i Kundskaber, søgte han med utrættelig Flid at indhente. Hans Lærelyst og gode Nemme satte ham i kort Tid i Stand til med Lethed at læse det engelske Sprog og at gjøre sig bekjendt med dette Lands Literatur, som han især yndede. Skjønt hans Stilling ikke var meget lønnende, og han ofte kæmpede med Savn, som han omhyggelig skjulte for andre, ejede han dog et glad, frejdigt Sind, der altid haabede det bedste og sikkert stolede paa Guds Naade. Ligeledes havde han et aabent Øje for Naturens Skjønhed, der i ham fandt en taknemmelig og kjærlig Beundrer.

I Efteraaret 1874 blev han angreben af en tærende Brystsygdom, som 2 Aar efter udslukkede hans jordiske Livs Lys. Ved sine barnlige Æventyr og Digte havde han vundet sig en talrig Venneflok blandt Danmarks Børneskare, og det tør derfor forventes, at nærværende Udvalg af hans Arbejder vil finde en gunstig Modtagelse.

Kartoflen.

Der rullede hen ad Landevejen en Vogn fuld af Kartofler; de hoppede og dansede mellem hverandre, og saa trillede der en af og blev liggende i Hjulsporet. Der kom Folk forbi, de saa den, men sparkede til den, og de skarpe Stene skar dybe Rifter ind i den. Da kom en fattig Arbejdsmand gaaende fra sit Arbejde, han tog Kartoflen op, bar den hjem og lagde den i sin Have, for det var netop i Foraarstiden. Og Kartoflen skød store og friske Skud, og den fattige Mand vandede og hyppede dem, for han havde sin Fornøjelse af at se, hvad den ene fundne Kartoffel kunde blive til. Og den satte Blomst og bredte sig til alle Sider, den blev til en hel stor Busk; men nede i Jorden satte den ny Kartofler, vel en hel Snes, mere kunde man da ikke forlange. Da det saa blev Efteraar, gravede Manden dem op og gjemte dem omhyggeligt Vinteren over, for han vilde have dem til at lægge næste Aar. Det

gjorde han ogsaa, og nu havde han af den ene Kartoffels Afkom en lille Række.

Og der gik Aaringer hen. Hvert Foraar lagde han i Haven sine Kartofler, alle sammen var de af den ene fundne, til sidst havde han Haven fuld. Nu kunde han sælge ud i skjæppevis ja i tøndevis; han solgte til dem, som havde tabt Kartoflen, og til dem, der havde sparket til den, da den laa paa Landevejen; det gav Skillinger, ja blanke Dalere. Han kunde nu kjøbe det lille Stykke Vænge, der stødte op til hans Have, og det gjorde han. Plankeværket huggede han om, og nu havde han sig en hel Kartoffelmark; Række stod ved Række, det var en Fornøjelse at se.

Og Folk sagde om ham: „Det er en driftig Mand, han er ikke tabt bag af en Vogn!“ Men det var derimod den ene Kartoffel, som var Grunden til hele hans Lykke, dog det vidste Folk jo ikke af.

Næste Aar solgte han igjen Kartofler, men nu hele Læs ad Gangen. Der laa et Skib i Havnen, som fik dem om Bord. Med klingende Mønt i Lommen vendte han tilbage til Hjemmet, nu var han en holden Mand. Da saa han i Hjulsporet paa Landevejen en Kartoffel ligge; den var rimelig-

vis tabt af et af de Læs, han havde ladet kjøre ned til Skibet.

Han var nu ikke længer den Mand, som da han for mange Aar siden som fattig Arbejdsmand fandt den ene Kartoffel paa Landevejen. Hvad var nu en saa ussel en for ham, der ejede saa mange, derfor sparkede han til den, saa den fløj mod en stor Sten og knustes aldeles.

Om Aftenen bad han nogle af sine Venner hen til sig, og det gik stort til, for han var ikke den, der havde nødig at spare.

„Hør, sig mig," sagde en af Vennerne, „hvorledes fandt du egentlig paa at drive en saa storartet Kartoffelavl? Du har haft Lykken med dig!"

Da fortalte han, hvad vi ved, om den ene Kartoffel, han havde fundet, om hvorledes den havde formeret sig Aar for Aar og var bleven Kilden til hans Velstand.

„Lykken har boet i den Kartoffel," sagde Vennen, „lad os drikke en Skaal for Lykken, der var tabt bag af en Vogn men blev tagen op igjen, gid den altid maa bo og bygge her!"

Og saa klinkede de og drak, og da det lakkede ad Midnat, gik Gjæsterne hver til sit.

Den lykkelige Mand satte sig i sin Sofa, nu var han ganske alene. Han tænkte paa, hvor forunderligt alt var gaaet til for ham, hvor velsignelsesrig den Jord havde været, han havde dyrket; han tænkte videre frem, tænkte paa at kjøbe den store Mark, der strakte sig lige over til Skoven, og han saa alt i Tankerne de lange Kartoffelrækker staa der bølgende i Sommervinden; han saa de violette Blomster nikke til hinanden; men jo mere han saa

paa dem, syntes han, at de formede sig til en eneste stor Blomst, og ud af den traadte den dejligste Kvinde, han havde set i sit Liv; hun traadte lige hen, hvor han sad, men hun var slet ikke mild at se til, haard og stræng saa hun ud.

„Du kjender mig ikke!" sagde hun, „og dog har jeg boet og bygget hos dig i mange Aar. Jeg er Lykken, og jeg har været med dig siden hin Aften, da du fandt den ene Kartoffel paa Landevejen; i den havde jeg skjult mig, men du saa det ikke og vidste det ikke; du troede det var din egen Flid, der hjalp dig, men det var mig, som lagde Velsignelse i dit Arbejde. Men jeg har intet blivende Sted, jeg maatte videre ud i Verden. Jeg satte mig derfor paa det sidste Læs, der blev kjørt ned til Skibet. Da ynkedes jeg over dig, i det jeg skulde forlade dig, derfor lagde jeg mig som første Gang paa din Vej. Havde du denne Gang som før taget mig op, vilde jeg have fulgt dig alle dine Dage; men du sparkede til mig, sparkede din egen Lykke fra dig! Sejl nu din egen Sø! Der er mange, som sukker efter mig!"

Da lukkede Blomsten sig igjen om hende, og det hele forsvandt, thi alle hans Tanker slap; men han blev siddende i Sofaen hele Natten, og om Morgenen vidste han ikke rigtig, om han havde drømt eller virkelig oplevet et Møde med Lykken selv.

Dog det tænkte han ikke videre paa. Nu gjaldt det om at gjemme sin Høst til om Foraaret. Han gravede Kuler i Haven, i dem lagde han sine Kartofler og dækkede dem til med Jord og Tang. Men det blev en stræng Vinter det Aar; Stormen tog hele Taget af de smaa Bønderhytter,

sagtens kunde den da tage Tangen af Kartoffelhulerne. Bidende Frost blev det, alle Kartoflerne frøs, saa han maatte kjøbe andre til at lægge om Foraaret. Men med dem var der ingen Lykke. Der kom næsten ingen Regn hele Sommeren: Solen sved Toppen af Kartoflerne, og der kom Sygdom iblandt dem; det saa sørgeligt ud, han høstede ikke en Gang saa mange, som han havde lagt. Saaledes gik det i det første, og saaledes i flere Aar, det gik mer og mer tilbage for ham. Vænget, han havde kjøbt, maatte han igjen sælge, og Plankeværket blev atter stillet op for hans lille Have. Nu var han lige saa fattig, som da han første Gang fandt Lykken paa Landevejen.

„Det har ingen Drøm været, jeg har haft hin Nat," sagde han, „nej, selv har jeg sparket Lykken fra mig, den kommer ikke mere."

Og deri havde han Ret, den kom ikke mere. Dette er nu en virkelig Historie, og vi, som læser den, skal huske paa, at Lykken kan ligge i den mindste Ting; men vi kan ikke se det, derfor skal vi ikke sparke til det, som synes os ubetydeligt, Lykken kan godt ligge i en Kartoffel.

Draaben.

Paa et af Markens ranke Straa
der laa en Draabe Dug,
nys var den født i Nattens Vraa;
men lys den var og smuk.

Den grønne Skov og Mark og By
sig selv i Draaben saa,
og Himlens Hvælv med Sky ved Sky
dybt i dens Indre laa.

Og alle Blomsterne, der var,
de hviskede saa tyst:
„Hvor den er smuk, og hvor den har
en Rigdom i sit Bryst!“

Og Draaben saa sig stolt omkring
og straaled blaa og grøn,
den troed', der var ingen Ting
som den saa blank og skjøn.

Men Sommersolen steg igjen
højt over Skovens Krans,
da svandt den lille Draabe hen,
da falmede dens Glans.

Saa vil, en Morgen lys og smuk,
alt Glimmer, her vi saa,
hist være kun en Draabe Dug,
der hviler paa et Straa.

Hammeren og Knibtangen.

I en gammel Cigarkasse laa foruden en Mængde krogede rustne Søm en Hammer og en Knibtang. De var to aldeles stik modsatte Naturer: Hammeren slog ned, og Knibtangen trak op, naturligvis ikke Mennesker, kun Søm, for de vidste, hvad der sømmede sig. Hammeren var stolt af sit drejede Skaft og sit gode Hoved; den saa saa bister ud, at alle de stakkels Søm laa og krøb sammen og blev endnu mere krogede, og det havde de nok ogsaa Grund til, for Hammeren gav dem paa Hovedet, naar den var i det Lune. Knibtangen laa og strakte Benene ud til Siden og gabede forskrækkeligt, men ingen kunde sige, om det var, fordi den kjedede sig, eller om det var efter Sømhovederne; nok er det, Hammeren syntes ikke om det.

„Frøken Tang!“ sagde den, „finder De, det er passende at gabe saaledes, som om De vilde sluge mig? Hvad anser De mig for? Jeg skal ikke trækkes op!“

„De skal ikke slaa saa stort paa det!“ sagde Knibtangen, „saaledes er det nu en Gang min Natur at bære mig ad; og for Resten er Kassen lige saa

godt for mig som for Dem, ved De det, Hr. Hammer!"

„Jeg er dog den vigtigste af os!" sagde Hammeren; „lad os slaa det fast! Jeg slaar ned for Fode, og det, saa det knager i Sømhovederne, og saa dybt, at De slet ikke kan hjælpe dem op."

„Da holder jeg dog paa," sagde Knibtangen, „at jeg er lige saa uundværlig som De; De buser lige paa, enten det saa gaar kroget eller skjævt, og naar De saa ikke kan drive det videre, maa jeg gjøre det godt, som De har gjort galt."

„Det er en underordnet Forretning," sagde Hammeren, „det er ved mig, at De har lidt at bestille, ellers vilde De sulte ihjel!"

„Men derfor synes jeg," svarede Knibtangen, „at det var bedst, at vi holdt sammen; De kan dog ikke undvære mig, og jeg ikke Dem, lad os derfor dele ondt og godt med hinanden, saaledes gjør Menneskene!"

„Hvis det skal være et Frieri," sagde Hammeren, „da maa jeg gjøre Dem opmærksom paa, at jeg har besluttet at leve ugift, saa kan jeg slaa til det, saa galt jeg vil, og ingen behøver at efterse mig i Sømmene!"

Dermed var Samtalen forbi. Nu blev ogsaa Kassen tagen ned. Hammeren maatte rette et af de krogede Søm, det skulde bankes ind i Muren.

„Det gaar ikke!" sagde Sømmet, „der er Sten, jeg kan ikke komme ind!"

„Aa Snak!" sagde Hammeren, „hold Dig kun stiv!"

„Ja, slaa kun!" sagde Sømmet, „men jeg gaar det aldrig igjennem!"

Og i det samme slog Hammeren til af alle Kræfter; den slog saa haardt, at Skaftet gik midt over, og Hovedet faldt ned paa Gulvet. Det blev taget op igjen, men duede nu ikke til noget, før der kom nyt Skaft paa, og saa skulde først den gamle Stump tages ud, men det var ikke saa let.

„Lad mig komme til at tage fat!“ sagde Knibtangen og trak i et eneste Ryk det gamle Skaft ud, og nu blev et nyt sat paa Hammeren; det var rigtig nok ikke drejet, men derfor kunde det være lige godt.

Da nu Hammeren og Knibtangen atter laa i Sømkassen, sagde Hammeren: „Jeg har miskjendt Dem, Frøken Tang, siden min Ulykke har jeg faaet andre Tanker; jeg er kommen til at agte Dem! Holder De endnu fast paa hvad De før sagde?“

„Ja,“ svarede Knibtangen.

„Godt!“ sagde Hammeren, „saa slaar jeg til!“

Nu skulde Brylluppet da holdes i al Stilhed. Kun to af deres nærmeste Slægtninge var indbudne, nemlig Køkkenøxen og Proptrækkeren; men den første undskyldte sig med, at den havde Forretninger i Køkkenet om Aftenen, og Proptrækkeren kom slet ikke, den havde ikke noget der at bestille, den kom kun i fint Selskab. Men det gjorde da intet Skaar i Lystigheden: Sømmene stod paa Hovedet hele Aftenen i Kassen af bare Glæde, de Stakler, men de var ogsaa rustne i Halsen hele Ugen derefter, og siden fik de Smæk for Skillingen.

Hammeren og Knibtangen levede længe og lykkeligt med hinanden og var af alle velagtede; det var ogsaa et honnet Par: Hammeren gav paa Hovedet, og Knibtangen trak op.

Drengen med Blomsterne.

Han havde plukket
en Buket
en Foraarsdag
paa Engen;
den lagde han i
sin Kasket
og løb da nok saa
glad og let
til Kalven ind, for den var ret
en Kammerat for Drengen.

Her Blomsterne han viste frem,
men Kalven stod og gloede;
da sagde han: „Saa lugt til dem!“
og nu var Sagen mere nem
for Dyrets tykke Ho'ede.
Det spiste baade Blomst og Blad,
og Koen nipped nok saa glad
dertil, i det den troede:
at alt paa Markerne til Mad
for Køerne ene groede.

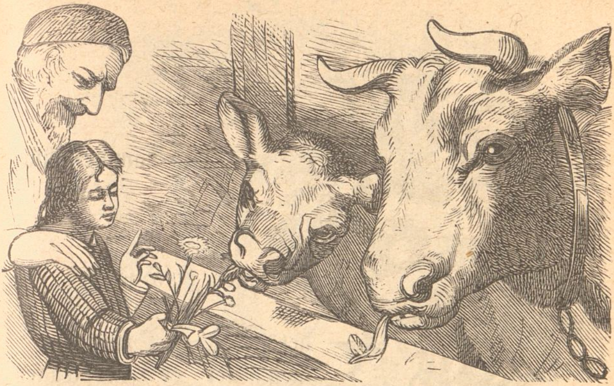

Helt flov han vilde til at gaa
og vendte sig forlegen;
men Bedstefaderen han saa
nok, hvad der var i Vejen,
„Min lille Ven,“ han sagde blot
og strøg ham over Panden,
i det han smilede saa smaat,
„byd aldrig Køer andet godt,
end hvad der er for Tanden.
Husk blot paa det; for du kan tro,
mer Skjønhedssans end Køerne
har mange ej, som gaar paa to,
i Jylland og paa Øerne.“

Et Familiestykke.

Der ligger et Hus ved den lille Aa,
dets Tag er Straa,
men net er Lervæggen hvidtet.
To dejlige Popler ved Laagen staar,
og Humlen slaar
sine Arme omkring Stakittet.

Paa Taget der oppe har Storken trygt
sin Rede bygt,
stolt ud over Marken han skuer,
og Svalerne flyver omkring i Dans,
naar Aftnens Glans
paa de grønlige Ruder luer.

Se Moderen sidder ved Hyttens Dør,
mens Taagens Slør
ned sænker sig over Vangen.
Hun nynner en Vise, imens hun syr,
fra fjærne Byer
kommer Vinden med Klokkeklangen.

Se, Børnene bygger sig Huse smaa
af Kviste og Straa,
saa venligt hun til dem smiler,
dog tys! nu knirker jo Laagen, og se,
hvor glade de
deres Fader i Møde iler!

Han tager det mindste paa Armen op,
som Rosens Knop
saa frisk er Ungen at skue.
Nu Moderen dækker der udenfor
det lille Bord,
saa er Haven en Spisestue.

Drengen der solgte Træskeer.

Avgust hed en fattig Dreng, som allerede i en Alder af otte Aar var bleven forældreløs. Da ingen af hans nærmeste Slægtninge skjøttede om at tage ham til sig, blev de alle enige om at give nogle Mark maanedlig, og for den herved tilvejebragte Sum skulde Drengen holdes i Kost og Pleje hos fremmede. Dette skete ogsaa; og at de kjære Slægtninge virkelig troede, at de havde udøvet en kristelig Barmhjærtighedsgjerning, fremgaar klart nok af den Omstændighed, at de selv sørgede for, at deres store Opofrelse blev omtalt i Byens Avis under Overskriften „Velgjørenhed“.

Avgust kom da i Pleje hos en Arbejdsmand og hans Kone, der for Resten havde ondt nok ved at skaffe Brødet til sig selv end sige til en tredje; men derpaa kom det heller ikke saa nøje an, naar kun de fik Pengene, og Drengens Slægtninge blev ham kvit, saa var alt i Orden; om han var tilfreds, var der ingen, der spurgte. Det blev ham alvorligt betydet, at fra nu af var hine fattige Folk hans Forældre, og at hans Familie havde gjort alt, hvad den kunde, for ham, men hermed skulde ogsaa al Forbindelse med den ophøre, for at han kunde føle sig tilfreds i den Stand, som han nu tilhørte; saaledes havde stakkels Avgust da mistet

Forældre og Frænder, og Venner havde han ingen af.

Det var et sørgeligt Hus, hvori han var kommen; der var et sørgeligt Forhold mellem Mand og Kone, derfor skal det her blive fremstillet med saa faa Ord som muligt. Mandens Hovedlast var Drikfældighed; men hertil kom ogsaa Ulyst til Arbejde og en grumme liden Respekt for andres Ejendom. Hvor ung August end var, kunde han dog lægge Mærke til dette sidste. Hvad her er sagt om Manden, passede til Dels ogsaa paa Konen, naar man undtager, at hun var dog den, der ved sit Arbejde skaffede Føden til dem alle tre. Indbyrdes levede de — for at sige det kort og klart med det gamle Ord — som Hund og Kat.

Hvor ulykkelig den stakkels Dreng følte sig hos disse Folk, hvor lidt han kjendte til Kjærlighed og venlig Omgang, hvor tit han blev udskjældt og knübset, hvorledes den Smule, han spiste, blev kastet til ham, og hvor mange bitre Taarer han græd, naar han tænkte paa sine kjære, gode Forældre, som nu laa paa Kirkegaarden — det vil blive for langt og for sørgeligt at fortælle. Han havde allerede holdt det ud et Par Aars Tid, og nu begyndte hans Plejeforældre at tage alvorligt Nytte af ham: Han bar Vand og Brænde for de andre Folk der i Huset, løb Byærender o. s. v., og Manden passede nøjagtigt paa, at Drengen afleverede hver Skilling, han fortjente, de skulde gjemmes til hans Konfirmation — hed det —, men Sparebøssen var Brændevinshandlerens Pengeskuffe.

Neden for i Kjælderen boede en Mand, som handlede med Træsko, Tøfler og alle Slags Træ-

tøj: for ham løb August Ærender. Flere Gange om Ugen fik han en Kurv fyldt med Træskeer, som han løb om og falbød i Husene, derfor blev han i Skolen af de andre Drenge kaldt for Drengen med Træskeerne,

En Dag havde han travet hele Byen om og kun solgt for nogle faa Skilling; før han nu vendte hjem om Aftenen, gik han op i et stort, rigt Hus, ikke til Køkkendøren, som han plejede, men op ad Hovedtrappen og bankede paa. Fruen kom selv og lukkede op.

„Kjøber De Træskeer, naadige Frue?" spurgte Drengen.

Hun rystede først paa Hovedet, men ved nøjere Eftertanke eller ved at se Drengens Skuffelse, søgte hun et Par ud og spurgte, hvad de kostede. Da August havde nævnt den lille Sum, tog hun sin Pung frem for at betale ham, men hun havde ingen Smaapenge.

„Jeg kan løbe hen og bytte!" tilbød han, „jeg skal komme tilbage i et Nu!"

Hun saa et Øjeblik vist paa ham, som om hun betænkte sig, derpaa sagde hun: „Du har et ærligt og godt Ansigt, min Dreng, tag da denne Femdalerseddel og skaf mig Smaapenge for den!"

August jog afsted, glad over den Tillid, hun viste ham, og den Venlighed, hvormed hun talte til ham.

Men han kom ikke tilbage i et Nu. Den gode Frue ventede og ventede; der gik et Kvarter, der gik to, og endnu var han ikke kommen. „Det var ogsaa galt af mig", tænkte hun allerede, „at udsætte en fattig Dreng for en saadan Fristelse, men han saa saa ærlig ud!"

Da tog det i Døren — det maatte være ham — den gik op — nej, det var hendes Mand, som kom ude fra.

„Her sidder en Dreng og græder nede paa Trappen," sagde han, „hvad mon han fejler?"

„En Dreng!" raabte Fruen, „o, det er ham, jeg venter paa!" Og nu fortalte hun sin Mand, hvad vi allerede ved, og Drengen blev derpaa hentet op.

„Jeg har mistet Femdalersedlen!" sagde han. medens Taarerne strømmede ned ad hans Kinder; „jeg kunde ikke gjøre for det, o, bliv ikke vred paa mig! jeg skal betale hver Skilling tilbage igjen! o, gjør mig endelig ikke ulykkelig.

Der var noget i Drengens Væsen og hele Maade at tale paa, som tilbageholdt hver Ytring af Tvivl og Mistanke hos den gode Frue og hendes Mand.

„Betale tilbage!" sagde Manden, som var en anset Læge der i Byen; „og hvorledes vil du se dig i Stand dertil? Hvorledes kan du skaffe fem Daler paa en ærlig Maade?"

„O jo!" sagde August, „det kan jeg vistnok, lidt efter lidt; jeg fortjener hver Dag nogle Skilling, dem vil jeg saa bringe Dem, til det hele er betalt."

„Lad gaa da!" sagde Lægen, der følte sig tiltalt af Drengens aabne Ansigt og hans usædvanlige Forslag, „lad gaa da, og bring mig saa hver Lørdag Aften, hvad du i Ugens Løb har fortjent, og er du udholdende til det sidste, skal du sandelig ikke komme til at fortryde, at vi to lærte hinanden at kjende."

Dermed fik han Lov til at løbe, uden at blive spurgt om Navn og Hjem, men netop denne Mangel

paa Forsigtighed fra de gode Folks Side gjorde Drengen endnu ivrigere i sin Stræben efter at holde sit givne Løfte.

Hver Lørdag Aften mødte han med sine smaa Afdrag, otte, tolv Skilling, ja mange Gange en hel Mark.

„Ved din Fader af denne Historie?" spurgte Lægen ham den første Aften.

„Ja," svarede August tøvende; „han ved, at jeg mistede Pengene, men ikke, at jeg betaler dem tilbage."

„Godt! Og hvorledes fortjener du disse Penge?"

August fortalte det, og dermed var Lægen tilfreds. Der gik et helt Aar, før de fem Daler var afbetalte; i den Tid blev der ikke meget lagt til Side til Augusts Konfirmation. Men var han før bleven knubset og udskjældt, saa var det dog forhen intet imod, hvad han nu maatte holde ud, dog fandt han sig deri, uden at kny eller uden at omtale dette med et eneste Ord til Lægen, som dog talte saa kjærligt og deltagende til ham; glad og vel tilfreds saa han altid ud, naar han kom med sine smaa Afdrag. Og endnu gladere end han plejede at være, var han den Aften, han traadte ind i Kontoret med det sidste.

„Kom op til mig i Morgen Eftermiddag Kl. 2!" sagde Lægen; „du er en god Dreng, og jeg maa tale lidt mere med dig, end jeg har Tid til i Aften; nu er jeg ved at gaa ud."

Derpaa gik han sammen med den fattige Dreng ned ad Trappen, og ved Gadedøren skiltes deres Veje.

Ovre paa den anden Side af Gaden var en Kjøbmandsbutik, og da Kjøbmanden netop stod i Døren, da Lægen skraaede over Gaden, traf det sig, at de to kom i Samtale med hinanden.

„Det lader til, at De har fattet Godhed for den stakkels Dreng," ytrede Kjøbmanden, „rask Fyr, lader det til!"

„Ja," svarede Lægen, „jeg nærer mere end almindelig Velvilje for ham," og derpaa fortalte han Historien om Femdalersedlen, og hvorledes August nu havde tilbagebetalt hver Skilling.

„Skete det ikke for et Aar siden omtrent, en Aften i Mørkningen?" spurgte Kjøbmanden.

„Jo," svarede Lægen; „og hvad saa, ved De noget herom?"

„Der falder mig en Begivenhed ind," sagde Kjøbmanden, „som jeg den Aften var Vidne til, da jeg ligesom nu stod i min Dør. Denne Dreng kom da løbende over Gaden med noget i Haanden, jeg saa ikke hvad, da kom i det samme hans Plejefader tillige med en Del støjende Kammerater. „Hvor skal du hen, Unge?" sagde han, i det han greb Drengen i Armen. Det var mig umuligt at høre, hvad denne svarede, men derpaa hørte jeg Manden sige: „Lad mig faa den, saa skal jeg bytte den!" med disse Ord nappede han det, Drengen holdt i Haanden, der, saa vidt jeg kunde se og forstaa, var en Femdalerseddel, og gik da syngende hen ad Gaden, medens Drengen stod længe og saa efter ham, og, som det lod til, aldeles fortabt. Jeg ved ikke, hvordan det kan være, at jeg har bevaret dette lille Minde, men heldigt er det jo, da det kan kaste Lys over den

stakkels Drengs besynderlige Tavshed og Pengenes Forsvinden."

„Den stakkels Fyr!" sagde Lægen; „jeg har aldrig tvivlet om hans Ærlighed, men havde jeg blot vidst dette — dog det staar ikke til at ændre! Tak, for hvad De her har sagt mig! Stakkels August!"

Søndag Eftermiddag kom August op til Lægen i sin bedste Pynt, og den var tarvelig. Lægen trykkede hans Haand, bad ham sætte sig og holdt saa en lille Tale til ham, der pressede Taarer frem af Drengens Øjne.

„Først og fremmest, min Dreng," sagde Lægen, „vil jeg sige dig, at jeg kjender Forholdet hos dine Plejeforældre og ved, hvorledes du har det; dog har du aldrig beklaget dig herover eller ytret et ufordelagtigt Ord til mig derom, det var nu et, hvorfor jeg har noget tilovers for dig. Dernæst har du ærligt afbetalt din Gjæld til mig, og det var et godt Stykke Arbejde af en Dreng som dig; det var det andet Træk, jeg holder af hos dig. End videre ved jeg ogsaa, hvorledes du blev af med Pengene, at det var din Fader, der tog dem fra dig og lod dig i Stikken. Det har du aldrig røbet, skjønt du virkelig har haft mere end en Grund dertil, og det var det tredje og sidste, der har bevæget mig til at blive dig en Ven og en Fader. Hvad synes du om, lille August, at blive hos mig for Fremtiden?"

Den stakkels Dreng kunde for Rørelse ikke fremføre et Ord; men mere veltalende end Munden var hans Taarer og Blikke. Da kaldte Lægen paa sin Kone og sagde hende, at alt var bleven bragt i Stand, og at Drengens Hjem nu var hos

dem, og at hun nu var hans Moder. Fruen bøjede sig ned mod August, og Drengen slog begge sine Arme om hendes Hals. „Hvor Kjærlighed dog gjør et Barns Hjerte godt!" tænkte den gode Læge og tørrede en Taare af sit Øje.

Nu har jeg kun at tilføje, at Lægen og hans Kone aldrig kom til at fortryde, at de gjorde August til deres egen Søn: han var deres Stolthed og Glæde, saa længe de levede.

Egen og Hybenranken.

I Skovens høje Sale staar
en yndig Hybenranke,
om Egens stolte Stamme slaar
den sine Arme slanke.

Og Rosen folder ud sin Pragt
og smiler lidt og tænker:
Nu har den stærke Eg sig lagt
i Skjønheds Rosenlænker!

Og alle siger: Se de to,
hvor smukt de voxer sammen,
de vilde Roser rigt sig sno
helt op ad Egestammen!

Men Egen vaander sig saa smaat
og fryder sig just ikke,
den tænker paa og føler blot
de skarpe Torne stikke.

Irisken og Skaden.

---

er sad saa lunt
under Lindens Lok
en Irisk og slog sin
Trille,
mens nede paa Gær-
det en Spurveflok
var samlet og lyt-
tede stille.
De hviskede, medens de Tonerne nød:
„Hvor dejlig den Sang dog klinger,
ej svulmende stærk, men mild og blød
den Trøst til Hjærterne bringer!“

Da mødte Skaden, den Spottefugl,
han satte sig til at vrænge,
saa Sangeren oppe i Bladenes Skjul
blev tavs og lod Hovedet hænge.
Da sagde Spurvene ganske lydt,
da hver en Tone var svunden:
„Der var dog ej heller det mindste nyt
i hele Sangen i Grunden!“

Nr. 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.

— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.

— 21. **Jens Gjedsoes Skat**, af C. A. Thyregod. — **Kulkjælderen** med 16 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 22. **Skjælmen paa Mols**, Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. — **En katolsk Kirkefest**, af Zakarias Nielsen. — **Stenmanden**, et Sagn med 12 Billeder. 10 Øre.

— 23. **Stendyssen**, Fortælling af M. M. med 6 Billeder. 10 Øre.

— 24. **Lige for Lige**, en Historie af Bertel Elmgaard. — **Nord og Syd**, af Plenge. — M. m. Med 12 Billeder. 10 Øre.

— 25. **Vennerne i Store-Mers**, Fortælling af C. Middelboe. — Det almindelige Pindsvin med 5 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 26. **Mette Vogusen**, en Livshistorie af Emanuel Henningsen. — **Den whitehead'ske Torpedo** eller Fisketorpedoen, af W. M. Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 27. **Ungdommelig Kjærlighed**, Fortælling af Mads Hansen. — **Løjerlige Fisk**, ved E. Toepfer, med 10 Billeder. 10 Øre.

— 28. Kartoflen. — Draaben. — Hammeren og Knibtangen. — Drengen med Blomsterne. — Et Familiestykke. — Drengen der solgte Træskeer. — Egen og Hybenranken. — Frisken og Skaden, af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 29. Der er Penge i Lyset. — Drengen paa Kjæphesten. — Smaahistorier. — Trofast. — Orangutangen. — Ved Plankeværket. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Nr. 30. Et Æventyr i et Album. — Støvet og Lyset. — Eddystone. — Pigen og Andemo'er. — Skomagerdrengen. — Et Æventyr under Vandet. — Fiskeren. — Agurken og Pæren. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 31. Æventyret om Ib, som gik til Havet efter sin Hat. — Rævens List. — Kongedatteren i Kulbjærg Klint. — Spillemanden. — Moderen og Drengen. — Stæren og Gjøgen. — Aftensang. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

— 32. Et Æventyr paa Kullen. — Tyveriet. — Helle. — Lille Frida og hendes Kat. — Arresø. — Spillemanden med Harpen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 33. Jægerens Æventyr. — Lige for Lige. — Et Billede fra Svejts. — Benvedtræet. — Anna og Duen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 10 Billeder. 15 Øre.

— 34. Under Linden. — Ole Skjære og Bakkemandens tre Gaver. — Knud og Inger. — Hunden og Spurvene. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 35. Æventyret om den lille Rasmus. — Lille Inger og Ulven. — I Kaalhaven. — Hanen og Hønen som skulde til Dyrehavsbakken. — Græshoppen som blev kejserlig Springer. — Tjørnebusken. — Under Æbletræet. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 8 Billeder. 15 Øre.

— 36. Nissens Hue. — Et Billede fra Mainz. — Det skal være ganske bestemt. — Ved Daggry. — Bølgerne. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Husflidsmanden og Kromanden. Fortælling af Knud Skytte. 35 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Kjøbenhavn, V.